

DODATNA NAVODILA

PROCES EVIDENTIRANJA ZAPRTIH POGODB IN OBRATOVALNIH NAPOVEDI TER BILANČNEGA OBRAČUNA

Borzen, operater trga z elektriko, d. o. o. je pripravil dodatna navodila, ki se nanašajo na proces evidentiranja zaprtih pogodb in obratovalnih napovedi ter proces bilančnega obračuna.

Ta navodila so pripravljena in objavljena skladno s **Pravili za delovanje trga z električno energijo** (Uradni list RS, št. [163/2022](#); v nadaljevanju: Pravila).

1. EVIDENTIRANJE ZAPRTIH POGODB IN OBRATOVALNIH NAPOVEDI

Evidentiranje zaprtih pogodb in obratovalnih napovedi je z datumom dobave 1. 1. 2021 možno le v 15-minutni resoluciji. To pomeni, da mora biti za dneve, ko ni prehoda ure, evidentirano 96 obračunskih intervalov za posamezno zaprto pogodbo oz. obratovalno napoved, v primeru prehoda ure pa 92 oz. 100 obračunskih intervalov. Vrednosti evidentiranih količin v zaprtih pogodbah in obratovalnih napovedi **morajo biti podane v MW in zaokrožene na tri decimalna mesta**. Oddaja zaprtih pogodb in obratovalnih napovedi je možna izključno preko aplikacije za evidentiranje zaprtih pogodb in obratovalnih napovedi, ki je dostopna na povezavi <https://scheduling15.borzen.si/>. Za dostop do aplikacije mora uporabnik predhodno opraviti registracijo pri operaterju trga.

2. PREGLED PODATKOV BILANČNEGA OBRAČUNA IN PODOJANJE PRIPOMB NA BILANČNI OBRAČUN

Pregled podatkov bilančnega obračuna in podajanje pripomb na bilančni obračun je možno izključno preko Portala OT, ki je na voljo na povezavi <https://ot.borzen.si/>. Za dostop do privatnega dela Portala OT mora uporabnik predhodno opraviti registracijo pri operaterju trga.

3. IZRAČUN TRŽNEGA PLANA ZA NAMEN BILANČNEGA OBRAČUNA

Tržni plan je plan pozicije posameznega člana bilančne sheme na trgu z električno energijo za vsak obračunski interval, ki je rezultat vseh sklenjenih zaprtih pogodb člana bilančne sheme in hierarhično nižjih članov bilančne sheme, ki ga izdelata operater trga na podlagi evidentiranih zaprtih pogodb. Ker evidentiranje zaprtih pogodb poteka v enoti **MW**, bilančni obračun pa se izvaja v enoti **MWh**, je potrebno tržni plan za namen uporabe bilančnega obračuna pretvoriti iz enote **MW** v **MWh**. Pretvorba enot **končnega** tržnega plana se opravi na nivoju posameznega 15-minutnega obračunskega intervala za posameznega člana bilančne sheme. Tržni plan celotne bilančne skupine pa predstavlja seštevek tako zaokroženih tržnih planov članov bilančne sheme, ki pripadajo določeni bilančni skupini.

Za namen uporabe pri bilančnem obračunu se upošteva končna vrednost tržnega plana v **MWh** v posameznem 15-min intervalu, zaokrožena na **3 decimalna mesta natančno**.

Pravilo zaokroževanja:

- Število na tretji številki za decimalno vejico povišamo za 1, če je za mestom zaokrožitve številka 5, 6, 7, 8 ali 9.

- Število na tretji številki za decimalno vejico ohranimo, kot je, če je za mestom zaokrožitve številka 0, 1, 2, 3 ali 4.

Primer izračuna tržnega plana za namen uporabe pri bilančnem obračunu (BO):

15-minutni obračunski interval					
Član bilančne sheme 1 (ČBS1)	1	2	...	95	96
Tržni plan v MW	130,854	130,854	130,854	130,854	130,854
Tržni plan v MWh	32,71350	32,71350	32,71350	32,71350	32,71350
Tržni plan za namen BO v MWh	32,714	32,714	32,714	32,714	32,714

15-minutni obračunski interval					
Član bilančne sheme 2 (ČBS2)	1	2	...	95	96
Tržni plan v MW	5,897	5,897	5,897	5,897	5,897
Tržni plan v MWh	1,47425	1,47425	1,47425	1,47425	1,47425
Tržni plan za namen BO v MWh	1,474	1,474	1,474	1,474	1,474

15-minutni obračunski interval					
Bilančna skupina (BS)	1	2	...	95	96
Tržni plan ČBS1 v MWh	32,714	32,714	32,714	32,714	32,714
Tržni plan ČBS2 v MWh	1,474	1,474	1,474	1,474	1,474
Tržni plan BS za namen BO v MWh	34,188	34,188	34,188	34,188	34,188

4. NAČIN UPOŠTEVANJA IN ZAOKROŽEVANJA VHODNIH PODATKOV O REALIZIRANEM ODJEMU IN ODDAJI V PROCESU BILANČNEGA OBRAČUNA

Operater trga prejme s strani elektrooperaterjev podatke o realiziranem odjemu in oddaji posameznega člana sheme na naslednji način:

- Podatki o realiziranem odjemu in oddaji za prevzemno-predajna mesta na prenosnem omrežju so zaokroženi na tri decimalna mesta in so posredovani v enoti MWh. Podatki so v enaki obliki uporabljeni tudi v bilančnem obračunu ter nato prikazani v končnih poročilih o bilančnem obračunu za posameznega člana. Podatke prevzemno-predajnih mest, ki imajo večkratno pripadnost, prejmemo na tri decimalna mesta natančno, jih nato razdelimo na dobavitelje z množenjem s koeficientom in zaokrožimo na tri decimalke. Nato se jih uporabi pri izračunu realizacije.
- Podatke o realiziranem odjemu in oddaji na distribucijskih območjih ter zaprtih distribucijskih sistemih (v nadaljevanju ZDS) operater trga prejme v enoti kWh, in sicer ločeno po posameznem članu bilančne sheme (dobavitelju) za pripadajoči merjen odjem in merjeno oddajo ter nemerjeni

odjem ter nemerjeno oddajo. Vrednosti nato operater trga pretvori v enoto MWh ter jih v procesu izračuna realizacije uporabi na pet decimalnih mest natančno. Ob tem pojasnjujemo, da ne gre za zaokrožitev na petem decimalnem mestu, temveč zapis vrednosti z omenjenim številom decimalnih mest, brez upoštevanja vrednosti nadaljnjih števk. Za izračun realizacije posameznega člana se ustrezno sešteje vse omenjene vrednosti (merjene in nemerjene oddaje in odjeme) na vseh distribucijskih območji, končno vrednost pa se zaokroži na tri decimalna mesta v enoti MWh.

Nadalje pojasnjujemo, da je v poročilu bilančnega obračuna skupna realizacija (posameznega člana) prikazana na prvem listu, na drugem listu so prikazane realizacije na posameznih distribucijskih območjih ter ZDS, na tretjem listu pa realizacija na prenosnem omrežju. Realizacija na posameznem distribucijskem območju ter ZDS je zaokrožena na tri decimalna mesta natančno in je podana v enoti MWh. Ob tem velja opozoriti, da seštevki realizacij iz distribucijskih območji ter ZDS (drugi list) ter prenosnega omrežja (tretji list), kot so izračunani in prikazani na poročilu, niso nujno enaki skupni realizaciji na prvem listu, ker se pri izračunu slednje zaokroževanje izvede po seštevku vseh še nezaokroženih vrednosti realizacije iz distribucijskih območji, ZDS ter prenosnega omrežja.

V primeru bilančnih skupin, ki imajo tudi hierarhično nižje člane (podskupine), se za izračun skupne realizacije uporabi zaokrožene vrednosti skupne realizacije posameznih članov (t.j. podskupin) bilančne skupine.

Hkrati veljati tudi opozoriti, da so vrednosti, ki so dobaviteljem na voljo na portalu CEEPS in se nanašajo na podatke petih distribucijskih območji ter ZDS Talum, pripravljene in podane z večjim številom decimalnih mest. Za ustrezno primerjavo teh vrednosti z vrednostmi, ki so uporabljene v bilančnem obračunu, je potrebno upoštevati zgoraj opisan način zaokroževanja in izračuna.

5. PLAČILO ZA EVIDENTIRANJE ZAPRTIH POGODB

K plačilu za evidentiranje zaprtih pogodb so skladno z drugo alinejo prvega odstavka 95. člena Zakona o oskrbi z električno energijo (ZOEE) (Uradni list RS, št. 172/21); v nadaljevanju: ZOEE) zavezani člani bilančne sheme, ki v zaprtih pogodbah nastopajo na strani dobave (prodajalec v zaprti pogodbi). Izvajalci gospodarske javne službe iz 45., 69. in 94. člena ZOEE ter energetske borze so izvzeti. Plačila članov bilančne sheme so odvisna od obsega evidentiranih zaprtih pogodb, brez upoštevanja zaprtih pogodb za uvoz elektrike, in so izračunana na podlagi prijavljenih količin v MWh.

Količine za obračun evidentiranih zaprtih pogodb se bodo izračunale kot seštevki vseh vrednosti vseh obračunskih intervalov v enoti MW. Končna vrednost izračunana v enoti MW se bo pretvorila v MWh. Za obračun količin za plačilo evidentiranja zaprtih pogodb je relevantna končna vrednost, zaokrožena na **3 decimalna mesta natančno**. Zaokroževanje na tri decimalna mesta se izvede le na skupni, končni vrednosti v obračunskem obdobju (mesec), in ne v vsakem 15-min intervalu ločeno, kot pri tržnem planu za namene bilančnega obračuna.

6. EVIDENTIRANJE ZAPRTIH POGODB IN OBRATOVALNIH NAPOVEDI ZA PONUDNIKE STORITEV IZRAVNAVE

1. *Navodilo glede evidentiranja ZP in ON v primeru, ko ponudnik storitev izravnave (PSI) ponuja storitev izravnave preko prevzemno-predajnih mest (PPM), ki mu bilančno pripadajo.*

a. Postopek evidentiranja ZP in ON v primeru aktivirane in realizirane izravnalne energije aRPF:

V primeru aktivacije aRPF se količina aktivirane izravnalne energije **ne** evidentira pri operaterju trga (OT). Količina aktivirane aRPF se korigira v okviru bilančnega obračuna na podlagi podatkov, ki jih OT prejme od OPS. Sprememba v evidenci zaprtih pogodb oz. tržnega plana se izvede za PSI in OPS v višini aktivirane aRPF.

b. Postopek evidentiranja ZP in ON v primeru aktivirane in realizirane izravnalne energije rRPF:

V primeru aktivacije rRPF se količina aktivirane izravnalne energije evidentira pri OT v obliki zaprte pogodbe med PSI in OPS. V tem primeru velja **obojestranska** prijava zaprtih pogodb (glede morebitne neuskkljenosti glej 53. člen Pravil).

2. *Navodilo glede evidentiranja ZP in ON v primeru, ko ponudnik storitev izravnave (PSI) ponuja storitve, ki posegajo v prevzemno-predajna mesta (PPM), ki bilančno pripadajo drugemu članu bilančne sheme (ČBS)*

Skladno s četrtem odstavkom 4. člena Pravil mora vsak subjekt, ki nastopa v vlogi ponudnika storitev izravnave, biti član bilančne sheme.

Navodila določajo postopek evidentiranja ZP) in ON aktivacije avtomatske rezerve za povrnitev frekvence (aRPF) ali ročne rezerve za povrnitev frekvence (rRPF).

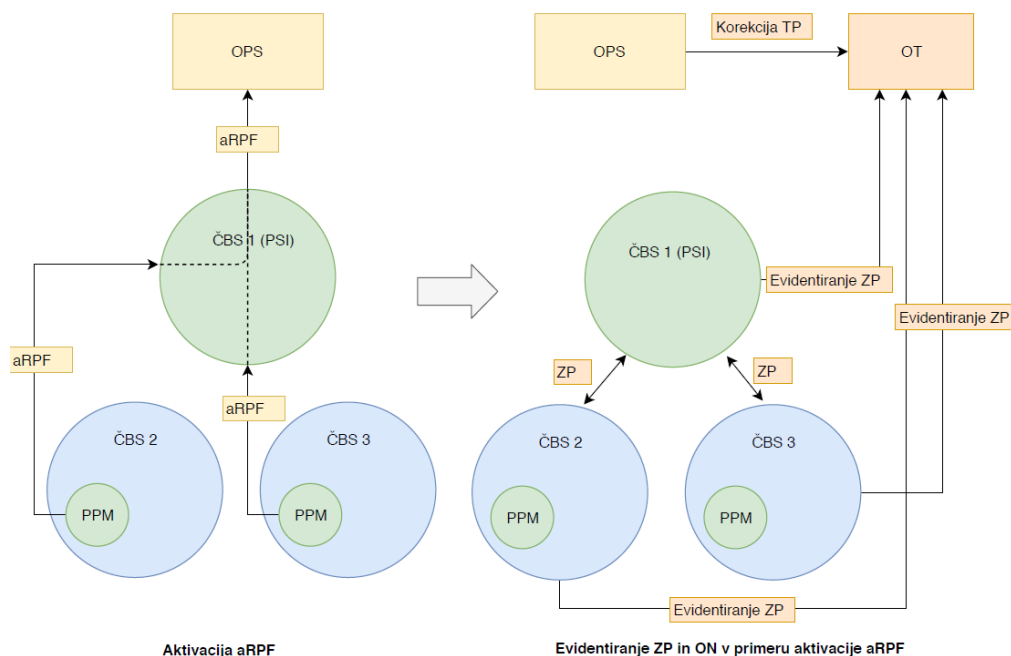
a. Postopek evidentiranja ZP in ON v primeru aktivirane in realizirane izravnalne energije aRPF

Primer opisa aktivacije: Sistemski operater (OPS) aktivira aRPF, ki jo ponuja član bilančne sheme (ČBS 1) in ki nastopa kot ponudnik sistemske izravnave (PSI). ČBS 1 zagotavlja storitev izravnave s pomočjo prevzemno-predajnih mest (PPM), ki pripadajo drugima članoma bilančne sheme (ČBS 2 in ČBS 3).

Postopek evidentiranja ZP in ON: Količina aktivirane energije aRPF **se ne evidentira** v obliki zaprte pogodbe med OPS in PSI. Korekcija tržnega plana za **ČBS 1 oz. PSI** se opravi na podlagi podatkov, ki jih v procesu priprave bilančnega obračuna prejme OT s strani OPS.

Količina aktivirane izravnalne energije se lahko evidentira pri operaterju trga (OT) v obliki zaprte pogodbe med PSI in ČBS 2 ter PSI in ČBS 3. V tem primeru velja **obojestranska** prijava zaprtih pogodb (glede morebitne neuskkljenosti glej 53. člen Pravil). Poleg prijave ZP morata ČBS 2 in ČBS 3 ustrezno prilagoditi tudi obratovalno napoved PPM-jev, ki so bili uporabljeni pri aktivaciji izravnalne energije aRPF. Roki za prijavo potekajo v skladu s Pravili in navodili objavljenimi na [spletni strani](#) operaterja trga.

Primer shematskega prikaza:

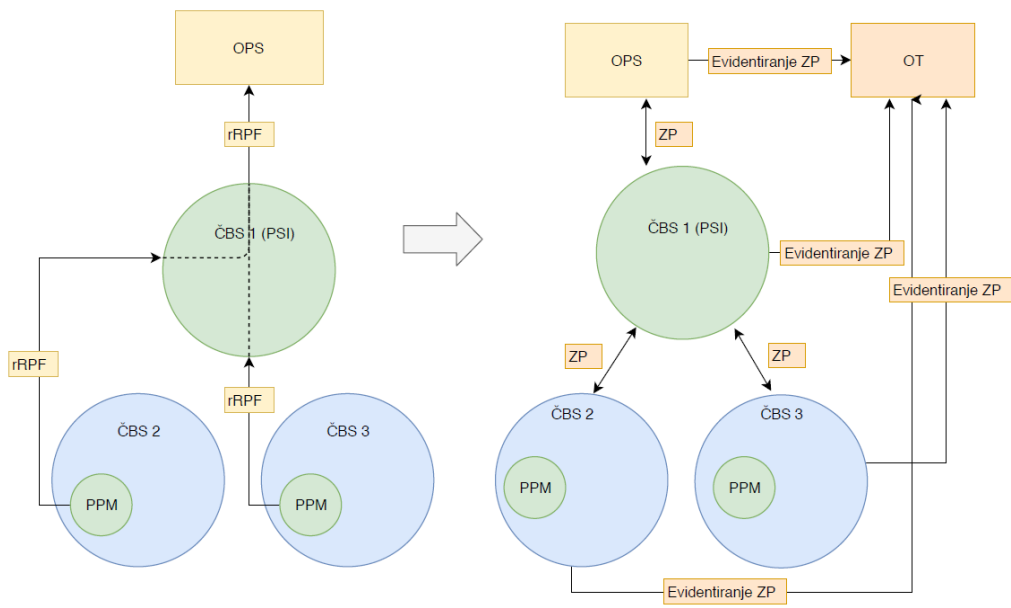

b. Postopek evidentiranja ZP in ON v primeru aktivirane in realizirane izravnalne energije rRPF

Primer opisa aktivacije: OPS aktivira rRPF, ki jo ponuja član bilančne sheme (ČBS 1), ki nastopa kot ponudnik sistemske izravnave (PSI). ČBS 1 zagotavlja storitev izravnave s pomočjo prevzemno-predajnih mest (PPM), ki pripadajo drugima članoma bilančne sheme (ČBS 2 in ČBS 3).

Postopek evidentiranja ZP in ON: Količina aktivirane energije rRPF med OPS in PSI **se** evidentira pri OT v obliki zaprte pogodbe med ČBS 1 ter OPS. Količina aktivirane izravnalne energije mora biti evidentirana **tudi** v obliki zaprte pogodbe med PSI in ČBS 2 ter PSI in ČBS 3. V vseh primerih velja **obojestranska** prijava zaprtih pogodb (glede morebitne neusklajenosti glej 53. člen Pravil). Poleg prijave ZP morata ČBS 2 in ČBS 3 ustrezno prilagoditi tudi obratovalno napoved PPM-jev, ki so bili uporabljeni pri aktivaciji izravnalne energije rRPF. Roki za prijavo potekajo v skladu z navodili objavljenimi na [spletni strani](#) operaterja trga.

Primer shematskega prikaza:

Aktivacija rRPF

Evidentiranje ZP in ON v primeru aktivacije rRPF

